

Datum
2020-11-30

Diariernr
KST 2020/284

Ert datum
2020-09-03

Ert diariernr
Ju2020/02919/L6

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten

**Betänkandet Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten
(SOU 2020:45)**

Kammarrätten har följande synpunkter att lämna på förslaget.

11.7 Överväganden och förslag (Grundlagsskyddet för vissa söktjänster)

Kommittén föreslår att grundlagsskyddet för vissa söktjänster som offentliggör personuppgifter begränsas ytterligare genom att delegationsbestämmelserna i 1 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen (TF) och 1 kap. 20 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) utökas på så sätt att personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder läggs till i uppräknningen av de kategorier av uppgifter som kan regleras genom vanlig lag. De föreslås också att bestämmelserna ändras på så sätt att de ska tillämpas bara om det med hänsyn till den offentliggjorda uppgiftssamlingens karaktär står klart att det finns särskilda risker för otillbörliga intrång i enskildas personliga integritet.

Kommittén har i denna del haft i uppdrag att redogöra för de regler som kommer att gälla för det fall den bedömer att delegationsbestämmelser bör införas i TF och YGL. I detta sammanhang nämner kommittén (s. 245) EU:s dataskyddsförordning samt de till förordningen kompletterande bestämmelserna som finns i dataskyddslagen (2018:218) och kompletteringsförordningen (2018:219).

I Datainspektionens rapport 2020:1 *Klagomål mot personsöktjänster med frivilligt utgivningsbevis, maj 2018-oktober 2019* redovisar inspektionen att under det första ett och halvt året efter att EU:s dataskyddsförordningen trädde i

---

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

kraft rörde närmare vart femte klagomål till inspektionen personsöktjänster på internet som omfattas av ett s.k. frivilligt utgivningsbevis. I Datainspektionens uppdrag ingår att vara tillsynsmyndighet enligt artikel 51.1. i EU:s dataskyddsförordning samt enligt dataskyddslagen och andra föreskrifter som kompletterar dataskyddsförordningen (2 a § förordning [2007:975] med instruktion för Datainspektionen). Som tillsynsmyndighet enligt dataskyddsförordningen har inspektionen till uppgift att övervaka att förordningens bestämmelser efterlevs och att behandla klagomål från registrerade och, om det är lämpligt, undersöka den sakfråga som klagomålet gäller.

Delegationsbestämmelserna i TF och YGL rörande yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet (1 kap. 12 § 5 TF och 1 kap. 18 § YGL) avgränsar vilka slags regler i vanlig lag som kan ges för att förhindra otillbörliga integritetsintrång på området. Sådana bestämmelser finns i kreditupplysningslagen (1973:1173). De nu aktuella delegationsbestämmelserna i 1 kap. 13 § TF och 1 kap. 20 § YGL har inte en sådan utformning. En reglering i vanlig lag, dvs. EU:s dataskyddsförordning och kompletterande föreskrifter, blir möjlig att tillämpa i fråga om en uppgiftssamling först om en bedömning har gjorts enligt bestämmelsernas andra stycke att uppgiftssamlingen inte har grundlagsskydd. Enligt kammarrättens mening kan det sättas i fråga om det ingår i Datainspektionens uppdrag, såsom det för närvarande är formulerat, att pröva huruvida en viss söktjänst omfattas av grundlagsskydd eftersom prövningen ska göras med tillämpning av TF och YGL och inte enligt dataskyddsreglerna.

Något resonemang om hur en registrerads klagomål ska prövas när denne gör gällande att en personsöktjänst inte omfattas av grundlagsskydd och att behandlingen utgör ett otillåtet offentliggörande av den registrerades personuppgifter enligt dataskyddsförordningen med kompletterande bestämmelser förs vare sig i det tidigare lagstiftningsärende då de aktuella delegationsbestämmelserna infördes eller i kommitténs betänkande. Denna fråga är förvisso inte lämplig att reglera i grundlag. Det kan dock konstateras att gällande regler i EU:s dataskyddsförordning och kompletterande svenska föreskrifter inte heller reglerar frågan. Kammarrätten anser därför att frågan om hur en registrerad kan göra sina rättigheter gällande i förhållande till delegationsbestämmelserna bör belysas i det kommande lagstiftningsarbetet. En närliggande fråga som också behöver klargöras är Datainspektionens behörighet att inleda tillsyn mot en söktjänst som enligt inspektionens mening inte har grundlagsskydd. I sammanhanget bör också den registrerades respektive den personuppgiftsansvariges rätt att överklaga ett beslut som innebär en prövning enligt delegationsbestämmelserna behandlas.

Flera remissinstanser påpekade i samband med delegationsbestämmelsernas införande att de inte uppfyllde tillräckliga krav på tydlighet och förutsebarhet. Kammarrätten anser att ett alltför stort tolkningsutrymme kvarstår även med den föreslagna ändringen av bestämmelserna. I det sammanhanget kan konstateras att även om det vid en tillämpning av delegationsbestämmelserna bedöms att en

uppgiftssamling inte har grundlagsskydd utan att dataskyddsreglerna ska tillämpas, kan en prövning enligt 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen aktualiseras. Den prövningen avser om uppgiftssamlingen omfattas av undantaget för behandling av personuppgifter som sker för journalistiskt ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Enligt kammarrätten hade det varit värdefullt om betänkandet hade innehållit ett resonemang om hur punkt 2 i delegationsbestämmelsernas andra stycke förhåller sig till undantagsbestämmelsen i 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen.

13.5 Överväganden och förslag (Vidaresändningsplikt för tekniska tilläggstjänster)

Enligt gällande rätt möjliggörs föreskrifter i vanlig lag om vidaresändningsplikt av program genom delegationsbestämmelsen i 3 kap. 2 § 1 YGL. Möjligheten till föreskrifter om vidaresändningspliktiga program avgränsas genom formuleringen ”i den utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning”. Kommitténs förslag till lagtext är att bestämmelsen nu delas upp i en del a) som avser vidaresändningspliktiga program och i en del b) som avser vidaresändningspliktiga tilläggstjänster till programmen. Formuleringen som avser den möjliggjorda vidaresändningsplikten återfinns emellertid endast i a). Även av bestämmelsens utformning i övrigt framgår att a) och b) inte avses att läsas självständigt i förhållande till varandra, men är inte heller kumulativa i förhållande till vad som sägs i punktens inledning. Kammarrätten förordar att bestämmelsen i stället formuleras enligt följande:

”Den frihet som följer av 1 § hindrar inte att det i lag meddelas föreskrifter om 1. skyldighet för nätinnehavare att i den utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning ge utrymme för program och för tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.”

15.5 Överväganden och förslag (Public service och sändningar genom tråd)

Kommitténs förslag innebär att det i vanlig lag kan meddelas föreskrifter om villkor för public serviceföretagen att sända program genom tråd, dvs. för närvarande i företagens play-tjänster och appar. Den föreslagna bestämmelsen innehåller kriterier som syftar till att avgränsa public serviceföretagen från andra som sänder program genom tråd men ingen avgränsning av vilka slags villkor för sändningarna som kan föreskrivas i vanlig lag. I kommitténs överväganden återges att såväl Parlamentariska public service-kommittén som regeringen uttryckt stöd för en ordning med innehållsvillkor för public serviceföretagens internetbaserade verksamhet som motsvarar de som gäller för sändningarna i marknätet. Kommittén har inte fört något resonemang om huruvida delegationsbestämmelsen bör innehålla en avgränsning också i fråga om vilka innehållsvillkor som ska kunna meddelas genom föreskrifter i vanlig

lag. Det är möjligen så att etableringsfriheten i 3 kap. 2 § YGL inte har så stor betydelse för public serviceföretagen. Som allmän princip gäller emellertid att en begränsning av yttrandefriheten inte får vara mer omfattande än vad som är nödvändigt. Kammarrätten anser att det därför bör övervägas om den föreslagna delegationsbestämmelsen ska innehålla en avgränsning av vilka slags villkor som får meddelas genom föreskrifter i vanlig lag, exempelvis att en ytterligare förutsättning är att villkoret gäller även för att sända program på annat sätt än genom tråd.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Anita Linder och kammarrättsrådet Elisabet Reimers, som varit föredragande.

Anita Linder

Elisabet Reimers

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå